

Most byl v mostě ukrytý

Brandýs, Boleslav - K milým tématům obrazů i kreseb zdejších malířů, F. X. Procházky a Josefa Olexy zejména, patřil kraj mezi Brandýsem a Starou Boleslaví se zámek či

naopak svatým Václavem v pozadí starého kamenného obloukového mostu, po němž mezi Brandýsem a Starou Boleslaví chodily a jezdily celé generace našich předků a kte-

rý nenávratně zmizel ze světa při regulaci Labe ve 30. letech minulého století. S jeho zbořením město přišlo o podstatný díl své neopakovatelné atmosféry a obrazy, které zachycovaly poslední dny starého mostu, labských ramen i řeky pod zámek, nejlépe dokládají rozsah této ztráty. Před několika dny se při opravách stávajícího mostu v konstrukci objevily v rozsahu tři necelých oblouků zachované pozůstatky této nádherné renesanční stavby. Její příběh začal po mohutných povodních roku 1550 a 1558, které těžce poškodily opakovaně opravovaný dřevěný most i hráze na Labi a po dlouhém váhání přiměly královskou komoru Českou k rozhodnutí zbudovat nový, pořádný most „v délce 277 sáhů“. Jeho projektováním byl pověřen císařský dvorní architekt Ulrico Aostali a stavba zátopového mostu, jak býval také pro svoji funkci nazýván, byla roku 1567 na osobní doporučení císaře Maxmiliána II. svěřena brandýskému zámeckému staviteli Matteo Borgorellimu. Rodák z lombardské obce Porlezza, v Brandýse po celý život usedlý a přezdívaný Mistr Mates, také zde osvědčil svůj stavitelský talent, ale před koncem celého díla, které bylo zdržováno řadou neshod, finančních potíží a šetřením různých komisí, roku 1572 zemřel.

pokračování na str. 2



foto Otmar Průša

zpravodajství

Polabský týdeník TOK

Most byl v mostě ukrytý

dokončení ze str. 1

Brandýsko-boleslavský zátopový most „z kamene a vápna“ jej však přežil několik staletí a úspěšně odolával silám rozvodněného Labe, ledovým krám a navršeným kmenům. Byl stavbou vyvážené konstrukce, jejíž technické řešení zároveň tvořilo obraz monumentální krásy. Podle všeho bádání byl čtvrtým nejstarším z kamenných mostů v Čechách a nesl dlážděnou cestu na klenbách 24 oblouků, oddělených dvěma částmi bývalé hráze, která byla do mostní konstrukce včleněna a z níž se

spouštěla cesta dolů na čtyři ostrovy ve stále se měnícím korytě řeky. Most od Brandýsa začínal osmi oblouky, a dvěma samostatnými oblouky překračoval přes říční propusti, přibližně v místě dnešní plavební komory a u kaple sv. Rocha. Kaple patrona zedníků označovala rozhraní obou měst a její orientace dává tušit, že cesta po renesančním mostě vedla při opačné, západní straně kaple. Odtud pak most dalšími čtrnácti oblouky bez přerušení směřoval ku Staré Boleslaví a ustil na dřevěný přechod přes boleslavskou „Bezednou“ tůň.

Když Ettore de Vaccani, ve městě známý jako Hektor Vlach, s mlynářem Houserem dostavěli roku 1603 dvouobloukový kamenný most v Brandýse při podzámeckém mlýně, byl dokončen mostní komplex, kterému délkou i provedením nebylo rovno v celém království českém. Zátopový most se na boleslavském břehu dožil bez úhony též doby fotografie a jeho náheru můžeme obdivovat i na starých snímcích z počátku 20. století. Dobrá chvíle pro úvahu, proč osvětená doba 1. republiky, disponující řadou technických možností, musela čtyři

sta let starou památku, která by dnes nesporně byla další chloubou města, definitivně zničit. Staroboleslavská kronika z roku 1934 přitom uvádí, že 22. prosince „za asistence četnictva rozbourány třaskavinou staré piliře mostní u kaple sv. Rocha, jež nebylo lze rozkopati“. Současné opravy betonových mostů, které jsou po 70 letech v havarijním stavu, odkrýly alespoň malou část této krásné stavby a doufáme, že zůstane zachována nejen jako historický monument, ale také memento a cíl procházek Hlučovským hájem.

Milan Novák

